

היכל הספורט בית מכבי

מבוא

1. החברה העירונית לתרבות ספורט ונופש ראשון לציון (להלן - **חברה עירונית** או **החברה**) אחראית על הפעלתם של מאות מתקני והיכלי ספורט ברחבי העיר. מרבית היכלי הספורט משמשים בשעות הבוקר את בתי הספר הסמוכים להם, ומשעות הצהריים - לפעילותן של אגודות הספורט בעיר, להפעלת חוגי ספורט באמצעות גופים חיצוניים ולשימוש גורמים פרטיים השוכרים את האולמות לצורכי פעילות ספורטיבית או אחרת.
2. היכל הספורט בית מכבי (להלן - **בית מכבי**) נבנה בשנת 2008 במטרה לשמש את קבוצות מכבי ראשון לציון בכדוריד ובכדורסל לאימונים ולמשחקים שוטפים. בית מכבי משתרע על פני שטח של כ-2,750 מ"ר וכולל אולם ספורט בגודל 1,200 מ"ר המכיל 1,670 מקומות ו-27 חדרים המשמשים בין היתר, כחדר כושר, כחדרי הלבשה, כמלתחות וכמשרדי ההנהלה של המתחם. בית מכבי מאוּש ומתופעל בידי חמישה עובדי החברה העירונית: ארבעה עובדים ומנהל המתחם (להלן - **מנהל**), המתפקד בין היתר, כמנהל של כל היכלי הספורט של החברה העירונית.
3. בבית מכבי נערכים פעילויות ואירועים שונים, כגון: אירועי ספורט של קבוצות ואגודות שונות, סדנאות, כנסים, חוגים ואירועים עירוניים או פרטיים. האחריות המינהלית והתפעולית על הפעלתו ותחזוקתו של בית מכבי, נתונה בידי של מנהל רשות הספורט בחברה העירונית, המשמש אף כסמנכ"ל החברה (להלן - **סמנכ"ל**).

עבודת הביקורת

1. מטרת הביקורת הייתה לבדוק את אופן ניהול בית מכבי, ובכלל זה, נושא הרכש, הטיפול בחובות והשכרת חדרים ואולמות במתחם.
2. בדיקות הביקורת כללו בין היתר את הפעולות הבאות:
  - א. שיחות עם מנכ"ל וסמנכ"ל החברה, סמנכ"ל הכספים דאז של החברה, מנהל בית מכבי, מנהלת אגף הנהלת חשבונות בחברה (להלן - **מנהלת אגף הנה"ח**) ואחראית לקוחות באגף הנה"ח.
  - ב. בדיקות מדגמיות של מסמכים וקבצים ממוכנים שונים, שכללו בין היתר, כרטסות הכנסות והוצאות בית מכבי בגין השנים 2011-2014 (עד 6/2014) (להלן ביחד - **כרטסות**), הסכמי שכירות שנתיים וקצרי מועד שנחתמו בין המנהל לגורמים שונים (פנים וחוץ-עירוניים) והצעות מחיר שצורפו להזמנות רכש שביצע המנהל בתקופה שנבדקה.
3. התקופה שנבדקה הייתה השנים 2011-2014 (עד חודש יוני), אלא אם צוין אחרת.
4. איסוף הנתונים נערך בחודשים יולי-דצמבר 2014.
5. טיוטת הממצאים הועברה להתייחסות המבוקרים.

ממצאים

1. תקציב

- 1.1 להלן אופן ניהול התקציב של בית מכבי, כפי שמסר לביקורת המנהל:
- המחשבים בבית מכבי מחוברים באמצעות ממשק ממוכן למערכת הפיננסית של החברה העירונית - מערכת "יש כיסוי" (להלן - מערכת פיננסית).
  - התקציב נקבע בתחילת השנה.
  - תקציב הכנסות/הוצאות בית מכבי מחולק במערכת הפיננסית ל-12 חודשים.
  - התקציב כולל סעיפי הוצאות קשיחים/קבועים מראש שאינם ניתנים לשינוי (כגון שכר, חשמל וכדומה).
  - סמנכ"ל החברה מאשר כל הוצאה.
  - המנהל מבצע בקרה שוטפת אחר התקציב, באמצעות קבלת מידע על אודות יתרות תקציביות המתעדכנות במערכת הפיננסית לאחר ביצוע הזמנות רכש ו/או הוצאות נוספות.
  - מנהלת אגף הנה"ח מעדכנת אחת לרבעון את המנהל על אודות שיעור הביצוע התקציבי וסטטוס התקציב ההוצאות וההכנסות של בית מכבי.
- 1.2 להלן תקציב בית מכבי לשנים 2011-2014¹:

שנה	הכנסות		הוצאות*		הפרש
	בש"ח				
2011	430,684	1,044,237	-613,553		
2012	561,793	1,391,240	-829,447		
**2013	729,862	1,125,487	-395,625		
2014	294,365	982,901	-688,536		

* ההוצאות כוללות הוצאות שוטפות והוצאות שכר.
 ** בשנים 2012-2013 בנוסף להוצאות השוטפות ושכר ההוצאות כוללות את הוצאות השיפוץ של בית מכבי.

ההוצאות בשנים 2012-2013 כוללות שיפוץ בית מכבי בעלות כוללת של 601,807 ש"ח². פעילות זו לא תוקצבה מראש על ידי החברה העירונית ולא התבצע בגינה שיריון תקציבי. לדברי המנהל, בשנת 2012 נחתם הסכם שימוש בין בית מכבי לקבוצת הפועל אוסישקין בעלות כוללת של 450,000 ש"ח, וסכום זה שימש כעתודה תקציבית לצורך ביצוע השיפוץ. בפועל, עלות השיפוץ חרגה ב-151,807 ש"ח מהעתודה התקציבית.

¹ הנתונים הועברו ממנהלת אגף הנה"ח ב-8.9.15 בהתאמה לנתונים בדוח הכספי של החברה העירונית לשנת 2014.

² סכום של 116,067 ש"ח בשנת 2012 וסכום של 485,740 בשנת 2013.

לשאלת הביקורת על אודות ההוצאות הגבוהות וההכנסות הנמוכות שהיו לבית מכבי בשנת 2014, השיב המנהל כי בתפעול ואחזקה שוטפת של מרכז ספורט גדול כמו בית מכבי, קיימות הרבה הוצאות בלתי-צפויות הגורמות לעתים לחריגות תקציביות, כגון: אחזקה, תחזוקה ובלאי של ציוד ספורט. לגבי ההכנסות מסר כי מדובר בלקוחות בעלי צרכים המשתנים מעונה לעונה המשפיעים על היקף הפעילות של המתחם.

נוסף על כך, ציין המנהל כי היות שהמערכת הפיננסית אינה מאפשרת חריגה מהתקציב של החודש השוטף, כל חריגה מאושרת בידי סמנכ"ל ומנכ"ל החברה העירונית.

תגובת מנהל בית מכבי:

"היכל הספורט בית מכבי הנו ההיכל הגדול ביותר בראשון והמורכב ביותר. הדרישות של הרשויות למתקן כזה הן מהחמירות ביותר מבין כל המתקנים הקיימים בראשון לציון. מחובתי לציין שהדרישות של הרשויות כגון: כיבוי אש, יועצי בטיחות, חשמל, מערכות גילוי אש ועשן, איגוד הכדוריד, איגוד הכדורסל, תמ"ת והמשטרה משתנות מדי שנה וגוררות בצדן הוצאות כספיות בלתי צפויות."

תגובת מנהלת אגף הנה"ח:

"עדכון מנהלים על אודות יתרת תקציב מתבצע ביום סיום הכנת דוח חציון לחברה העירונית. באופן שוטף ניתן לראות במערכת יש כיסוי את יתרת התקציב לכל סעיף וסעיף."

2. רישיון עסק

לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), תשע"ג-2013, בית מכבי הוא עסק טעון רישוי. סעיף 7.7(ד) לתוספת לצו קובע כי עסק הנכלל בהגדרת "אצטדיון, אולם ספורט, שמספר המושבים הקבועים בו הוא מעל 500, למעט אולם במוסד חינוכי המשמש את המוסד בלבד" נדרש רישיון עסק תקופתי עד 31 ביולי, שיש לחדשו מדי שנה.

נמצא כי ב-12.8.13 הופק לבית מכבי רישיון עסק זמני לשנה. זאת, בשל היעדר אישור מורשה נגישות. ב-15.9.14 הופק היתר זמני לעשרה חודשים בשל היעדר אותו אישור.

בהמשך לכך מסר מנהל אגף רישוי ופיקוח על עסקים בעירייה: "לגבי הרישיון הזמני, מ-12.8.13 עד 31.7.14 עפ"י צו רישוי עסקים, רישיון לאולם ספורט תוקפו עד 31 ליולי כל שנה. מכיוון שמדובר ברישיון לשנה הוצא רישיון זמני לאחר קבלת כל האישורים הקבועים בחוק, מלבד אישור נגישות. לגבי ההיתר מ-15.9.14 עד 31.7.15, מנהלי האולם היו צריכים לבצע את הדרישות של נותני האישור ולכן אישור הגורמים החיצוניים התעכב. מכיוון שאישור משרד הכלכלה הגיע למשרדנו רק בתחילת אוגוסט 2014 ואישורי הכבאות והמשטרה רק בספטמבר 2014 הוצא היתר זמני ל-10 חודשים עד התאריך הקבוע בצו רישוי עסקים סעיף - (31.7)."

נוסף על כך, העביר מנהל אגף רישוי ופיקוח על עסקים מסמך מ-15.9.14, שקיבל מהמומנה על הנגישות העירונית, לפיו היא מאשרת להסדיר את התאמות הנגישות בבית

מכבי עד שנת 2021, כדלהלן: "במסגרת חידוש רישון עסק, ניתן להוסיף הערה - עפ"י יתקנות נגישות בניין ציבורי קיים' ניתן לבצע התאמות נגישות עד שנת 2021."

3. תקן ישראלי

האחריות הכוללת להקמה, לתחזוקה ולבטיחות של מתקני הספורט מוטלת על הרשות המקומית שבתחום שיפוטה הם נמצאים. על הרשות לצמצם ככל האפשר את הסיכונים הכרוכים בשימוש במתקנים אלה, באמצעות התקנה ראויה, הסדרי בטיחות נאותים וביצוע בדיקות תקופתיות אשר יבטיחו את השימוש בהם. תקן ישראלי (ת"י) 5515 שפורסם בדצמבר 2005 עוסק בדרישות הבטיחות ובשיטות הבדיקה של ציוד ומתקני ספורט באולמות ובמגרשים פתוחים. תקן זה אינו רשמי³, אך אפשר לראות בו המלצה מקצועית של האחראים למתקני הספורט.

כמו כן, סעיף 12א לחוק התקנים תשי"ג-1953 קובע כי: "מכון וכל מי שאושר לעניין זה בכתב על ידי הממונה, (להלן - מעבדה מאושרת) רשאים לבדוק את מידת התאמתו של מצרך לתקן, או לתקן רשמי, ולחת העודת בדיקה על כך."

לשאלת הביקורת על מי מוטלת האחריות לאכוף את התקן האמור השיב סמנכ"ל החברה: "בגדול מינהל החינוך בבתי ספר וביתר המקומות שהם לא מוסדות חינוך אחראית הרשות המקומית. אבל החברה העירונית מבצעת עבור כל העיר את הבדיקות." המנהל הוסיף: "אנחנו, החברה העירונית, מזמינים את מכון התקנים לביצוע הבדיקה לעמידה בתקן." לבקשת הביקורת לקבל תיעוד לביצוע הבדיקה, הועברה תעודת בדיקה מ-15.7.14, לפיה חלק מהמתקנים בבית מכבי אינם מתאימים לדרישות התקן. זאת ועוד, בתעודת הבדיקה נקבע כי אין התנגדות להשתמש במתקנים אלו עד לינואר 2015, אך עד לבדיקה החוזרת שתתקיים לא יאוחר מתאריך זה, על בית מכבי לפעול לתיקון הליקויים שהועלו. בנוגע לתיקון הליקויים מסר המנהל: "בבדיקה האחרונה היה ליקוי שלא מנע שימוש במתקנים. אנחנו תיקנו את הליקוי והזמנתי אותם [מכון התקנים] שוב. נעשתה ביקורת חוזרת לפני שבועיים [אפריל 2015] והכול תקין." לביקורת הוצגה תעודה מ-19.4.15 הקובעת כי המתקנים שנבדקו מתאימים לדרישות התקן.

תגובת סמנכ"ל החברה העירונית:

"תקן ישראלי - קיימת התאמה לתו תקן למתקני הספורט שנקבע ע"י מכון התקנים וקיימת בדיקה, לפי בדיקה 5517 מתקני ספורט שכלול בהם ציוד הרמה (מסכים, וסלים עולים ויורדים) ולא רק בדיקה 5515. מכון התקנים בדק את המתקנים וקיים אישור."

תגובת מנהל בית מכבי:

"לגבי בדיקת מתקנים, בבית מכבי נבדקים המתקנים על-פי תקן 5515 של מכון התקנים וכמו כן על-פי תקן 5517 של בימת הרמפה. לחברה העירונית קיים הסכם שנתי עם מכון התקנים לבדיקת המתקנים וקיים הסכם שבמידה שאחד המתקנים מסכן את המקום או את המשתמשים בו הדבר מטופל מידית ללא דיחוי."

³ לפי סעיפים 8 ו-9 לחוק התקנים, התשי"ג-1953, "תקן ישראלי רשמי" שהכריז עליו שר התעשייה, המסחר והתעסוקה (כיום שר הכלכלה) הוא תקן מחייב.

4. מכשיר החייאה (דפיברילטור)

בחוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, התשס"ח-2008 נקבע כי, באצטדיון ספורט שיש בו 500 מושבים לפחות, בחופי רחצה מוכרזים, בבריכות ציבוריות, במוסדות להשכלה גבוהה ובמשרדי ממשלה ורשויות מקומיות שביום קבלת קהל מבקרים בהם לפחות 500 איש חובה להציב במקום מרכזי, נגיש ונגלה לעיני הציבור מכשיר החייאה (דפיברילטור). לפי חוק זה, אי-מילוי הדרישה מהווה עבירה פלילית בגינה צפוי העבריין לקנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. נוסף על כך, חוק זה מחייב שלפחות אחד מעובדי המקום הציבורי עבר הכשרה וידע כיצד להשתמש ולהפעיל את מכשיר ההחייאה. נמצא כי עובדי בית מכבי עברו הכשרה והדרכה ויודעים כיצד להשתמש במכשיר במידת הצורך.

בתקנות הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, תשע"ד-2014 נקבע כי, המחזיק במקום ציבורי יציב שלט מעל לעמדת מכשיר ההחייאה או לצידה בשפות עברית, רוסית, אנגלית ואמהרית.

נמצא כי בניגוד לתקנות, השלט על אודות מכשיר ההחייאה לא מוקם מעל עמדת המכשיר ולא לצידה, אלא בחדר הסאונד הנמצא בכניסה לאולם הספורט. נוסף על כך, בשלט נכתבו הוראות הכוונה בשפה העברית בלבד. להלן השלט כפי שהוא צולם בבית מכבי בחודש מארס 2015:

תגובת סמנכ"ל החברה העירונית:

"קיים מכשיר דפיברילטור [החייאה] כפי שמחייב החוק במקום המכיל מעל 500 מקומות. הוזמן ארון משופר שקוף הכולל שילוט בארבע שפות."

5. פעילות בחדר הכושר

5.1 חדר הכושר בבית מכבי אינו פתוח לציבור הרחב ומיועד לשימוש קבוצות הספורט הנוהגות לקיים אימונים ומשחקים שוטפים בבית מכבי.

5.2 מעיון בכרטיסת הנהלת חשבונות עולה כי החל משנת 2011 ונכון ליוני 2014 מתאמנים ראש העירייה, חבר מועצה נוסף, סמנכ"ל תפעול, סגן ראשת מינהל כ"א ואמרכלות ומנהל החי-כיף (להלן ביחד - **מתאמנים**) בחדר הכושר של בית מכבי בשעות הבוקר המוקדמות, במחיר של 60 ש"ח לחודש כל אחד.

נושא האימונים האישיים של המתאמנים נדון בישיבת מועצה שהתקיימה ב-13.5.11 (מספר מ-117/13), במסגרת הצעה לסדר שהגישה חברת מועצה בנוגע לשימוש במתקני כושר כבר ב-12.5.4. ההחלטה שקיבלו חברי המועצה הייתה להסיר את

ההצעה מסדר היום לאחר שראש העירייה מסר בישיבה: "תזמיני את כלל תושבי ראשון לציון."

סמנכ"ל החברה העירונית מסר כי החברה לא נקטה כל פעולה שתכליתה לפרסם את הפעילות לכלל תושבי העיר. לדבריו, "החברה [העירונית] פרסמה את הפעילות בקרב חברי מועצה והפקידות הבכירה של הרשות. נציין כי לכלל תושבי העיר קיימת פעילות גם ללא תשלום בשעות מקובלות כגון - פעילות ספורט בפארקים, הליכה נורדית, מסעות אופניים וכו'."

מנכ"ל החברה העירונית מסר כי "פרסום על אודות הפעילות בבית מכבי יצא מיד אחרי ישיבת המועצה וגם ההנחיה לצאת בפרסום של הפעילות. לא זכור לנו למי ומתי הופץ הפרסום." לדבריו, הופק פרסום חד-פעמי, אך הוא אינו זוכר באיזה תאריך פורסם ולמי הוא הופץ (ראו - נספח א'). מנגד, יו"ר ועד העובדים בעירייה מסר כי הוא אינו זוכר אם מתישהו היה פרסום כלשהו על אודות הפעילות. כמו כן, לדבריו, בעבר הוא בעצמו נמנה על קבוצת המתאמנים, אך לא ידע שהפעילות מיועדת לכלל עובדי העירייה.

הביקורת מציינת כי על אף שהחברה העירונית פרסמה את דבר הפעילות בחדר הכושר בבית מכבי, בפועל, רק קבוצת מתאמנים מצומצמת הכוללת מספרי עובדי עירייה בכירים ונבחרים ציבור נהנית מהטבה של מנוי לחדר כושר ומאמן פרטי ב-60 ש"ח לחודש.

הסוגיה של מתן טובות הנאה לעובדי ציבור (לרבות נבחרים ברשויות מקומיות) מוסדרת בחוק שירות הציבור (מתנות) התש"ס-1979 (להלן - **חוק המתנות**) ובתקנות שהותקנו מכוחו. בחוק שירות המדינה (משמעת) התשכ"ג-1963, בתקנון שירות המדינה, בכללי האתיקה של עובדי המדינה, בפסיקת בית הדין למשמעת, וכן בהנחיית נציב שירות המדינה מ-19.3.13 שעניינה קבלת מתנות וטובות הנאה לפי חוק המתנות - הודעת ריענון הנחיה מספר 4.1.

סעיף 4(א) לחוק המתנות מחיל את הוראותיו גם על בעלי משרות ותפקידים ברשויות מקומיות. גם הכללים למניעת ניגוד עניינים של נבחרים ציבור ברשויות המקומיות כוללים התייחסות לקבלת טובת הנאה בידי נבחר ציבור:

"18) איסור קבלת טובת הנאה: (א) חבר מועצה לא יקבל לעצמו ולקרובו, טובת הנאה בקשר למילוי תפקידו. (ב) בסעיף זה - 'קרוב' - כהגדרתו בסעיף 5(ד): 'טובת הנאה' - כסף, שווה כסף, שירות או טובת הנאה אחרת ובכלל זה -

(1) תלושי קנייה ומתנות לחגים

(2) מינויים למופעים ולכניסה למיתקני ספורט ובידור

(3) הזמנות או כרטיסים לאירועים אשר חוזרים על עצמם תקופתית, כגון סדרת קונצרטים, או משחקי כדורגל;

(4) הנחות בקשר לרכישת מוצר או קבלת שירות מעבר להנחה המקובלת לגבי כלל הציבור;..."

5.3 המנהל, המשמש כמאמן הכושר של המתאמנים, מדווח בדוח נוכחות על שעות האימון הנ"ל באופן ידני, כשעות נוספות מעבר לשכרו החודשי. נמצא כי תנאי העבודה שלו כמאמן כושר לא עוגנו בחוזה העסקה שחתמה עמו החברה העירונית. מנהלת אגף משאבי אנוש בחברה העירונית מסרה כי ב-1.11.11 קיבל המנהל מכתב בנוגע לשינוי תנאי עבודתו, לפיו הוא ישמש כמאמן כושר למשך שלושה ימים בשבוע בתמורה ל-100 ש"ח ברוטו לשעה. במכתב לא הוגדרה מסגרת שעות ברורה בה הוא נדרש לעמוד ובגינה הוא נדרש לדווח. לדברי המנהל, הוא מדווח על שעות האימון באופן ידני בכדי שלא תהיה טעות במערכת וששעות אימון אלו יחשבו כשעות נוספות.

תגובת סמנכ"ל החברה העירונית:

"תנאי העבודה בחדר הכושר מעוגנים בהסכם. התשלום בגין העבודה הנו לפי ביצוע המטלה בפועל בלבד. נציין שבמקרים מסויימים הגדיל ועשה [המנהל] כאשר הגיע למקום והמתאמנים לא הגיעו מסיבות כאלה ואחרות לא התקיים שיעור ולמרות הגעתו לא רשם את שעות עבודתו."

לביקורת הועבר מכתב על אודות שינוי בתנאי העבודה של המנהל הכולל תוספת תפקיד ותוספת שכר. מכתב זה אינו מהווה הסכם עבודה שבו הוגדרה באופן ברור וחד-משמעי מסגרת השעות שבגינה המנהל יקבל תוספת שכר.

תגובת מנהל בית מכבי:

"לגבי תנאי העסקתי, אני נוהג להפריד גם בהחלטות על מנת שתהיה הפרדה מוחלטת בין היותי מאמן ובין היותי מנהל בית מכבי. אציין שבמקרים שהגעתי לאמן ואף אחד מהמתאמנים לא הגיע, לא הדפסתי כניסה למרות שעל-פי החוזה מגיע לי ולא עשיתי זאת."

5.4 סעיף 4(א) לחוק מכוני כושר (רישוי ופיקוח) תשנ"ד-1994 קובע: "מכון כושר יקבל מתאמן קבוע רק לאחר שהמציא לו תעודה רפואית המאשרת את כשירותו מבחינה רפואית להתאמן במכון כושר ואשר ניתנה במהלך 90 הימים שקדמו למועד בקשתו של המתאמן להתקבל כמתאמן קבוע במכון הכושר..."

סעיף 4(ב) לחוק זה קובע: "מכון כושר יקבל מתאמן אקראי רק לאחר שהמציא לו הצהרה תומה בידו המאשרת כי הוא אינו סובל מבעיות רפואיות העלולות לסכנו בשעת אימון."

בקשת הביקורת לקבל העתק מהצהרות הבריאות שהמציאו המתאמנים למנהל עובר לתחילת שגרת האימונים, המהוות אסמכתא לכשירותם הרפואית לקחת חלק באימונים נענתה בקבלת שלוש הצהרות בריאות בלבד, הנושאות את התאריך 21.1.15. כלומר, ההצהרות נדרשו ונמסרו מספר שנים לאחר תחילת שגרת האימונים ורק לאחר בקשת הביקורת [דצמבר 2014].

6. טיפול בחובות

להלן חובות לקוחות בית מכבי מדמי שכירות נכון לדצמבר 2014:

שנה	גובה החוב, בש"ח
2013	30,000
2014	29,110
סה"כ	59,110

אחראית לקוחות באגף הנה"ח מבצעת מעקב אחר סטטוס החובות של לקוחות החברה העירונית, כדלהלן:

- אחת לשלושה חודשים, מפיקה ממערכת הנהלת חשבונות דוח מרָץ הכולל את כל לקוחות החברה.
- מספרי הלקוחות שעבורם הופקה חשבונית וטרם הסדירו את יתרת התשלום בגין שימוש באחד המתקנים של החברה העירונית מיוצאים לגיליון אלקטרוני⁴.
- לאחר סינון ושיוך מספרי הלקוחות למתחמים בהם התבצעה הפעילות, מעבירה האחראית דוח חייבים נפרד למנהל כל מתקן ספורט.
- באחריות המנהל לפעול לגביית החובות.

נמצא כי:

- לחברה העירונית אין נוהל עבודה כתוב ומאושר בנוגע לביצוע מעקב וגביית חובות של לקוחות.
- החובות לבית מכבי מדמי שכירות בגין השנים 2013-2014 מסתכמים ב-59,110 ש"ח.

לדברי אחראית לקוחות, בחלק מההתקשרויות לא נחתם חוזה התקשרות. מאחר שלאגף הנה"ח אין מידע על אודות התקשרויות אלה, על המנהל ליידע את האגף בגין כל מקרה על מנת שתופק חשבונית מתאימה. נוסף על כך, אחראית לקוחות מסרה כי, אחת לשלושה חודשים היא מעבירה למנהל כל מתקן ספורט דוח חייבים שטרם הסדירו את התשלום בגין שימוש במתקנים.

בניגוד לדבריה, המנהל מסר כי נכון ליוני 2014 (מועד הביקורת) לא הועברו אליו מעולם דוחות חייבים. לדבריו, רק ביוני 2014 קיבל לראשונה את הדוח הנ"ל.

סמנכ"ל החברה העירונית מסר כי החשבוניות נשלחות ללקוחות החייבים ועובדי אגף הנה"ח עורכים מעקב אחר סטטוס תשלום החשבוניות. הנוהג, לדבריו, הוא פנייה חוזרת ונשנית ללקוחות, עד לגביית יתרת החוב, באמצעות עובדי אגף הנה"ח והמנהל של כל מתקן.

תגובת מנהלת אגף הנה"ח:

"אמנם אין נוהל כתוב אך יש נוהל שהתקיים עד לסוף שנת 2014 שבה התחלף מנהל הכספים. טרם התקיימה ישיבה בגין חובות הלקוחות עם מנהלת הכספים החדשה. כמו כן

⁴ לקוחות החברה העירונית עבורם הופקה חשבונית מסווגים במערכת הנה"ח במספר 600 ואילך.

רשימת החובות נשלחה לכל מנהל תחום ולמנהל האחראי. מנהלת הכספים החדשה הורתה לאלתר לכתוב נוהל עבודה בנושא של גביית חובות מלקוחות."

7. חוזה לשימוש במתקני ספורט

- 7.1 על-פי נוהג הקיים בחברה העירונית, עמותה, אגודת ספורט או גוף פרטי (להלן - **משתמש**) העושים שימוש באחד ממתקני הספורט של החברה, באופן קבוע או זמני, נדרשים לחתום על הסכם שכירות מול החברה העירונית.
- החוזים האידיים הקיימים בחברה העירונית הם:
- חוזה "לשכירות קצרת מועד/אירוע חד-פעמי".
  - חוזה רשות - הרשאה לשימוש שנתי בנכס.

חוזי השכירות שנחתמו בין המנהל ללקוחות השונים:

שנה	מספר חוזי שכירות	סוג חוזה
2011	2	קצר מועד
2012	8	קצר מועד
2013	4	קצר מועד
2014	1	קצר מועד
	2	שנתי
סה"כ	17	

תגובת סמנכ"ל החברה העירונית:

"המנהל משתדל להיצמד עד כמה שניתן למחירון ובודק כל נושא לגופו מול גורמים אחרים המתמודדים על הגשת האירוע/שכירות על מנת לא לפספס פעילות והכנסות לטובת הרשות."

- 7.2 להלן הליך השכרת אולם ספורט ו/או חדרים לפי המנהל ומנהלת אגף הנה"ח:
- המשתמשים נדרשים לחתום על חוזה שכירות. בשם החברה העירונית חותם מנהל בית מכבי שהוא מורשה חתימה.
  - המנהל קובע בחוזה את גובה, אופן ומועד התשלום בגין השימוש במתחם.
  - אחת לחודש מעביר המנהל לאחראית לקוחות העתקים של חוזי שכירות חדשים.
  - החוזים כוללים פירוט של תנאי ההתקשרות ואופן ביצוע התשלום.
  - אחראית לקוחות קולטת למערכת הפיננסית את פרטי הלקוחות (מקימה לקוח חדש) ומזינה את תנאי ההתקשרות.
  - לאחר קיום האירוע נשוא החוזה, מעביר המנהל לאחראית לקוחות או לאגף הנה"ח, מזכר על אודות האירוע ובאגף הנה"ח אחראים על הפקת חשבוניות ועל שליחתן ללקוחות.
  - על-פי נוהג הקיים בחברה העירונית, לצורך ביצוע התשלום הלקוחות נדרשים להגיע אל משרדי החברה.

7.3 מדגם הביקורת

הביקורת בדקה האם המשתמשים העבירו את תשלומי השכירות בהתאם לתנאים ולמועדים שנקבעו בחוזה השכירות שנחתם עמם. לשם כך, עיינה הביקורת ב-17 חוזי השכירות שנחתמו בין החברה העירונית למשתמשים בשנים 2011-2014. מממצאי הביקורת עולה כי אופן התשלום של 9 מתוך 17 משתמשים חרג מהתנאים שהוגדרו בחוזי השכירות שנחתמו עמם:

משתמש	גובה דמי השימוש על-פי החוזה/כפי שמסר המנהל, בש"ח	תשלום בפועל, בש"ח*	פער בתשלום, בש"ח	מועד התשלום לפי חוזה השכירות	מועד התשלום בפועל**	הפרש בימי תשלום	הערות ללוח
מת"א	5,000	5,000	-	29.02.12	24.05.12	-85	(1)
א"הס	25,000	25,000	-	14.09.12	13.01.13	-121	
א"הי	10,000	10,000	-	10.06.13	07.11.13	-156	
א"הי	20,000	20,000	-	15.01.14	01.03.14	-45	
א"הס	45,000	48,600	3,600	19.05.12	06.06.12	-18	(2),(1)
כ"א	13,800	13,400	-400	04.01.13	22.07.13	-199	(3),(1)
ק'	***2,400	14,350	11,950	08.04.13	15.09.13	-160	(4),(1)
ח"א	****19,200	8,000	-11,200	תשלום חודשי	19.01.15	-	(5)
פ"ס	*****90,000	90,000	-	תשלום חודשי	19.01.15	-	(6)

* נכון ל-31.12.14

** לפי נתונים שהועברו לביקורת ממנהלת אגף הנה"ח.

*** לפי תעריף של 600 ש"ח עבור 4 ימים בלבד בשעות 10:00-15:00.

**** לפי תעריף של 1,600 ש"ח לחודש X 12 חודשים.

***** לפי תעריף של 7,500 ש"ח לחודש X 12 חודשים.

הערות ללוח:

(1) נכון למועד הפצת טיוטת הממצאים, בקשת הביקורת לקבל הסבר על אודות ההפרש בין מועד התשלום לפי חוזה השכירות למועד התשלום בפועל, טרם נענתה.

(2) לדברי המנהל, הפער בין גובה דמי השימוש לפי החוזה לתשלום בפועל נבע מכך שביום האירוע ביקש המשתמש לקבל גם שירותי ניקוי משטח ואימונים נוספים. עלות התוספות היא ההפרש בין התמורה שהוגדרה בחוזה לתשלום בפועל.

(3) לדברי המנהל, ההפרש נבע מבקשת המשתמש להציב מאבטח אחד פחות ממה שהוגדר בחוזה.

הערת הביקורת לגבי סעיפים (2) ו-(3):

נכון למועד הפצת טיוטת הממצאים, טרם הועבר לביקורת תיעוד על אודות בקשות המשתמשים ואסמכתאות המסבירות את אופן תמחור התוספות/הורדות שביקשו המשתמשים לבצע ושחושבו בידי המנהל.

(4) המנהל מסר כי מלבד הפעילות שהוגדרה בחוזה השכירות, במהלך השנה ביצע המשתמש פעילויות נוספות שעוגנו בחוזה שכירות נוסף. התמורה בגין כלל הפעילות שביצע המשתמש במהלך השנה הסתכמה ב-14,350 ש"ח. נכון למועד הפצת טיוטת הממצאים, בקשת הביקורת לקבל את חוזה השכירות הנוסף טרם נענתה.

(5) על אף שהחוזה בו נקבע שדמי השכירות ישולמו "חודש בחודשו" נחתם ב-1.1.14, רק ב-19.1.15, כשנה לאחר חתימת ההסכם, שילם המשתמש כמחצית דמי השכירות - 8,000 ש"ח. במועד זה אמנם הופקה עבורו קבלה, אך רק כעבור כשלושה חודשים (ב-19.3.15) הופקה חשבונית. בפועל, המשתמש נשאר ביתרת חוב בסך 11,200 ש"ח כלפי בית מכבי.

בעקבות שאלת הביקורת בדבר אי-תשלום יתרת החוב, מסר המנהל כי ב-25.12.14 נקבעה פגישת עבודה בינו למשתמש, לצורך הסדרת התשלום.

לשאלת הביקורת מדוע החשבונית הופקה על סכום נמוך מהתמורה שנקבעה בחוזה, מסרה אחראית לקוחות כי גובה הסכום הופק בהתאם לסכום בקבלה, ומשום שהחוזה לא הועבר לידה, היא לא ידעה בגין איזה סכום היא נדרשת לחייב את הלקוח. כתוצאה מכך היא גם לא ביצעה בקרה על אודות נכונות הסכום שצוין בחשבונית שהופקה. באשר לשאלה זו מסר המנהל כי בשנת 2014 הייתה פעילות המשתמש מצומצמת מהקבוע בחוזה ההתקשרות. משכך, הסכום לתשלום בגין דמי השכירות היה נמוך משנקבע. יצוין כי עד למועד הפצת טיוטת הממצאים, בקשת הביקורת לקבל תיעוד על אודות הפעילות בפועל של המשתמש בבית מכבי בשנת 2014 טרם נענתה.

(6) המשתמש שילם את דמי השכירות ב-19.1.14 ובמועד זה הופקה עבורו קבלה. גם במקרה זה החשבונית הופקה בדיעבד - רק כשלושה שבועות (ב-16.2.14) לאחר מועד הפקת הקבלה.

הערת הביקורת לסעיפים (5) ו-(6):

לשאלת הביקורת מדוע החשבוניות הופקו באיחור השיבה אחראית לקוחות כי, בשל עומסי העבודה במחלקה, היא לא הספיקה להפיק את החשבוניות בהתאם למועדים שנקבעו בחוזים שנחתמו עמם. זאת ועוד, היות שלא כל החוזים מועברים לידיה בזמן, היא אף אינה יודעת בוודאות מתי היא נדרשת להפיק חשבוניות.

7.4 התקשרות ללא חוזה

נמצא כי משתמשים שונים עשו שימוש במתקני בית מכבי מבלי שנחתם עמם חוזה שכירות.

ב-13.7.14 השיב הסמנכ"ל לשאלת הביקורת מדוע בבית מכבי קיימות הכנסות ללא חוזה: "לא לכל דבר צריך חוזה. יכול להיות שפיספסנו פה ושם ולפעמים קורה כשנכנסים אירועים מהיום להיום. לדוגמה: נזילות מים בהיכל הספורט בר"ג ומבקשים אחר הצהריים שבערב נקיים את המשחק/אירוע ואז מתחיל אצלנו מחול שדים... וצריך להתחיל להעביר את הפעילות שלנו."

תגובת סמנכ"ל החברה העירונית :

"לעניין ההסכמים: מחובתנו ודרישתי למלא הסכם על אירועים שהם ללא תשלום למסגרות עירוניות כגון: נתינת אולם ספורט לאירוע תנועת נוער. אנו לא גובים תשלום אבל ממלאים הסכם ומציינים ללא תשלום כי הם מחויבים לפחות בנושא האבטחה. מה שניסינו להעביר שלפעמים יש צורך מידי לעזור לאגודה אחרת כפי שעזרנו בכמה אימונים לקבוצת אשדוד במלחמת צוק איתן וזה לא אירוע. בעיקרון כל האירועים חייבים הסכם ואם חסר הסכם לבית מכבי אני בטוח שהתשובות אצל מנהל ההיכל."

להלן ההכנסות בגין שכירות ו/או שימוש בבית מכבי ללא חוזה:

תקופה	משתמש	סכום, בש"ח	הערה
2012-2011	מר"כ - שיוף פרקט	54,448	(1)
	א"הס - דמי שימוש טורניר	33,000	
2014-2013	א"הס - דמי שימוש	50,000	(2)

הערות ללוח:

(1) מנהלת אגף הנה"ח מסרה כי ההכנסה נובעת מהסכם היסטורי שנחתם בין העירייה למועדון... לדבריה, תכלית ההסכם היא בין היתר, קביעת שיעור ההשתתפות של המועדון בהוצאות התקורה והתחזוקה של בית מכבי. נכון למועד הפצת טיוטת הממצאים, החברה העירונית טרם נענתה לבקשת הביקורת לקבל העתק מהחוזה או תיעוד אחר בדבר התמורה המשולמת.

תגובת סמנכ"ל החברה העירונית :

"בשנת 2012 [מר"כ] - שיוף פרקט עיריית ראשון לציון הגישה בקשה לטוטו לתמיכה בשיוף פרקט וסימון הפרקט. לפי תקן חדש הבקשה הוגשה באמצעות האגודה ע"י רשות הספורט אין כאן שום הסכם שכירות."

(2) המנהל העביר לביקורת "הצעת מחיר למשחקי חצי גמר וגמר נשים בכדורסל" מ-15.1.13 בגובה 52,800 ש"ח, עליה נכתב בכתב יד "50,000 כולל האופציה וכולל מע"מ" אשר נחתמה ככל הנראה בידי נציג איגוד הכדורסל.

בתגובה לטיוטת הדוח העביר סמנכ"ל החברה לביקורת את ההסכם המתבקש לכאורה. מעיון בהסכם נמצא כי מדובר בהסכם זהה להסכם שנחתם ב-9.5.12 בין החברה העירונית למשתמש, למעט העובדה כי בהסכם המועדון הספרה 2 שונתה בכתב יד כך שתיראה כספרה 3. תיקון (הארכת) ההסכם לא נחתם מחדש בידי אף אחד מהצדדים ומועד התשלום נותר 20.7.12.

תגובת מנהלת אגף הנה"ח :

"[1] קיים הסכם בין [מר"כ] - עירייה - חברה עירונית בדבר חלוקת הוצאות (ניתן לקבל את ההסכם באגף נכסים בעירייה). אגודת [מר"כ] ביקשה תמיכה עבור שיפוץ הפרקט מהטוטו ואנו קיבלנו החזר הוצאות שיוף פרקט מאגודת מכבי."

לדברי מנהל אגף נכסים ורכזות חוזים והתקשרויות באותו אגף, לעירייה אין הסכם התקשרות עם המשתמש הנ"ל והחברה העירונית.
 [2]...דמי שימוש 33,000 ש"ח הנם עבור שימוש בבית מכבי לטורניר בינלאומי.
 [3] דמי שימוש בסך 50,000 ש"ח בשנת 2013 הנם עבור 2 משחקי חצי גמר גביע המדינה נשים 2-5.3.13 ומשחקי גמר גביע המדינה נערות ונשים ב-7.3.13.

תגובת סמנכ"ל החברה העירונית:

"אגודות ספורט מקבלות אישור שימוש במסגרת בקשתם. לקבלת תקציב עירוני (תבחניים). הסכמים נחתמים עם האגודות אך ורק במצבים שקיימת פעילות שונה מהפעילות הקיימת כגון: מחנות אימון, קייטנות וכדומה. מול גורמים פרטיים חיצוניים נחתמים הסכמים באופן תדיר."

תגובת מנהל בית מכבי:

"בכל אירוע שמצריך הסכם התקשרות, קיים הסכם התקשרות. השלמתי את החוסרים שלא נמצאו."

8. דמי שימוש

8.1 דמי השימוש במתקנים של החברה העירונית עוגנו ב"לוח תעריפים אולמות ספורט" (להלן - **תעריפון השימוש**) שאושר בחברה העירונית. לדברי מנכ"ל החברה העירונית, תעריפון השימוש נועד "להחזיר לחברה העירונית לכל הפחות את עלויות התפעול. כאמור, החברה מתחזקת, מנקה ומשלמת חשמל".
 סמנכ"ל החברה מסר כי תעריפון שימוש הוא המלצה בלבד וניתן לחרוג ממנו בתמחור שימוש במתקני החברה. לדבריו, רשאית החברה העירונית לגבות עבור פעילות ספורטיבית במתקניה סכום גבוה מהקבוע בתעריפון השימוש.

להלן תעריפון השימוש בהיכל ספורט לשנים 2011-2014:

פעילות	ש"ח
אימון קבוצת ספורט (שעה)	1,000
משחק ידידות (שעתיים)	1,200
משחק ליגה לאומית ארצית	2,000
משחק בינלאומי	2,500
משחקי ליגה	1,000
מופע/כנס פרטי (עד שלוש שעות)	6,000
השכרת אולם ליום שלם	12,000
מסיבת סיום בית ספר	500
השכרת אולם לריקודים	2,000

- שני משחקים רצופים מזכים את הלקוח ב-20% הנחה.
- שלושה משחקים רצופים מזכים את הלקוח ב-30% הנחה.
- תוספת לאולם ממוזג - 15%.
- תוספת להפעלת מערכת כריזה - 1,500 ש"ח.

8.2 מדגם הביקורת

הביקורת בחנה האם גובה דמי השימוש שנקבעו בחוזי השכירות שנחתמו בשנים 2011-2014 תאמו לפחות את תעריפון השימוש :

משתמש	מועד החתימה על חוזה שכירות	מהות הפעילות	שימוש לפי חוזה שכירות	דמי שימוש לפי חוזה שכירות, בש"ח	דמי שימוש על-פי תעריפון שימוש, בש"ח (תחשיב הביקורת)	הפרש, בש"ח	הערת הביקורת
אה"י	10.10.11	משחק בני"ל	אולם/כיתת לימוד, 3 שעות	5,000	2,500	2,500	
אה"י	03.01.12	אימונים	5 אימונים/דמי שימוש אולם/ עבודות לילה/ פירוק לילה, 4 שעות	9,000	5,000	4,000	
אה"ס	09.05.12	אימונים ומשחקים	מד"א*/אבטחה/ חדר כושר/חדר וחניית אח"מ/מנקה משטח/חדרי הלבשה/ הכנת אולם טרום משחק/עד 25 אימונים/4 משחקים**	50,000			(1)
אה"י	02.05.12	אימונים	אימונים/חדר כושר/ ניקיון/ חדר וחניית אח"מ, 24 שעות	35,000			
אה"ס	13.08.12	אימונים ומשחקים	אימונים/מד"א/ אבטחה/מנהל אירוע חדר כושר/ חניית ח"מ/חדר תקשורת/ ארגון האולם/מנקה משטח, 14 שעות, שישי-שבת	25,000			
אה"ס	07.03.12	אימונים ומשחקים	חדר וחניית אח"מ/ חדר כושר/חדר וידאו/חדר נשיא/ אבטחת אירוע/ מנהל אירוע/מד"א/ חדרי הלבשה/מנקה משטח/חדר תקשורת/אישורי מהנדס***	45,000			
אה"י	01.01.14	אימונים ומשחקים	4 אימונים/חדר אירוח***	20,000			
מת"א	07.02.12	משחקים	אולם/כיתת לימוד, שעתיים	5,500			
מת"א	22.03.12	ואימונים	אולם/כיתת לימוד, 8 שעות	10,000			

משתמש	מועד החתימה על חוזה שכירות	מהות הפעילות	שימוש לפי חוזה שכירות	דמי שימוש לפי חוזה שכירות, בש"ח	דמי שימוש על-פי תעריפון שימוש, בש"ח (תחשיב הביקורת)	הפרש, בש"ח	הערת הביקורת
כ"א	29.11.12	אירוע פרטי (סיום קורס)	צוות עזרה לכיבוי/ ניקיון/אבטחה, 12 שעות	13,800	19,200	-5,400	
ה'	01.01.13	אירוע פרטי (תנועת הליכוד)	אולם ספורט/ חדרים/הרכבה ופירוק של משטח VC/חדר אח"מ/ כיסאות/24 שעות	31,000	38,400	-7,400	(2)
א"ד (חבר מועצה)	15.07.13	אירוע פרטי (מתמודד לראשות העירייה)	אולם/הגברה/ ניקיון, 6.5 שעות	****5,000	13,000	-8,000	
ק'	03.04.13	השכרת חדר	כיתת לימוד, 20 שעות	2,400	-	-	(3)
ח"א	01.01.14	השכרת חדר לשנה	דמי שימוש חדר אח"מ, 18 שעות שבועיות	19,200	-	-	
פ"ס	10.01.14	השכרת חדר לשנה	חדר כושר, 63 שעות שבועיות	90,000	-	-	

* אמבולנס וצוות רפואי.

** בחוזה לא צוינו מועדים ושעות הפעילות.

*** בחוזה לא צוינו שעות הפעילות.

**** לחוזה צורף מכתב מנכ"ל החברה למנהל, לפיו על זה האחרון לחשב את דמי השימוש "ע"פ המחירון שיש לך לאירוע/כנוס עד 3 שעות זה סביב 5 או 6 אלף ש"ח."

הערות ללוח:

(1) בחוזי השכירות שנחתמו בין המשתמשים לחברה העירונית לא הוגדרו באופן ברור וחד-משמעי סוג הפעילות והיקפה ולא צוין אופן חישוב דמי השימוש. כפועל יוצא, לא ניתן לבחון אם הליך התמחור התבצע על-פי תעריפון השימוש. נוסף על כך, חוזי השכירות של המשתמשים אה"ס ואה"י כללו שימוש במתקנים שלא נכללו בתעריפון השימוש. דמי השימוש במקרים אלו נקבעו כסכום אחד כולל ללא פירוט התמחור לפי השימושים השונים.

(2) בחוזי השכירות לא צוינו דמי השימוש בגין שימושים שונים שהוספו לחוזה בכתב ידו של המנהל, אלא סכום כולל בלבד.

לדברי המנהל, לכל לקוח דרישות שונות ולכן קיים קושי לתמחר את הפעילות באופן אחיד עבור כל הלקוחות.

(3) תעריפון השימוש של החברה העירונית לא כולל התייחסות להשכרת חדרים, אלא להשכרת אולמות בלבד. נוסף על כך, המנהל לא נימק ו/או הסביר את אופן קביעת התעריף. מכאן, שלא ניתן היה לחשב את דמי-השימוש על-פי התעריפון.

תגובת מנהל בית מכבי :

"מחירונים [תעריפון שימוש], אני רואה כמחויבות עליונה כמנהל האולם לבצע כמה שיותר פעילויות ספורט ואירועים שונים על מנת שיהיו כמה שיותר הכנסות לעיר ולחברה העירונית. המחירון של החברה העירונית הנו מחירון בסיס וקיימים מקרים שבהם אני נאלץ לבצע שינויים כדי לא להפסיד את ההכנסה ואת הפעילות."

9. הזמנות רכש

9.1 להלן נתוני הרכש של בית מכבי בגין השנים 2012-2014 לפי המערכת הפיננסית (להלן - **קובץ רכש**):

שנה	מספר ספקים	מספר הזמנות רכש	סכום הזמנות רכש, בש"ח
2012	55	109	650,061
2013	44	78	423,617
2014	27	27	267,211

להלן הליך הרכש בבית מכבי לפי הסברו של המנהל:

- המנהל בודק קיום תקציב ייעודי - דרישה החורגת מהתקציב או שאין עבורה תקציב ייעודי, מאושרת בידי סמנכ"ל ומנכ"ל החברה העירונית בלבד.
- המנהל מקליד דרישת רכש למערכת הפיננסית המופעלת מרחוק באמצעות ממשק משותף לכל היחידות בחברה.
- סמנכ"ל החברה העירונית מאשר באמצעות חתימה דיגיטלית את דרישת הרכש.
- המנהל פונה לספקים השונים בבקשה לקבל מספר הצעות מחיר.
- לפי הנחיות החברה העירונית מ-23.9.12, מספר הצעות המחיר הנדרשות משתנה בהתאם לגובה סכום הדרישה:

מאשר הזמנה	מספר הצעות מחיר	סכום הזמנה, בש"ח
המנהל הישיר	הצעת מחיר אחת	עד 500
מנהל ישיר, סמנכ"ל כספים ומנכ"ל החברה העירונית	שתי הצעות מחיר	מ-501 עד 4,000
	שלוש הצעות מחיר	מ-4,001 עד 20,000
	שלוש עד חמש הצעות מחיר	מ-20,001 עד 139,500
	התקשרות במכרז	מ-139,501

- המנהל סורק את הצעות המחיר למערכת הפיננסית.
- הצעות המחיר ודרישת הרכש מועברות לאישור סמנכ"ל הכספים, סמנכ"ל ומנכ"ל החברה העירונית. לאחר אישורם, הסטטוס משתנה מדרישת רכש להזמנת רכש.
- הזמנת רכש מאושרת וחתומה (באמצעות חתימה דיגיטלית) מועברת אל המנהל. המנהל מדפיס את ההזמנה ומעבירה לספק הנבחר.

9.2 מדגם הביקורת

הביקורת בדקה האם הזמנות הרכש שנקלטו למערכת הפיננסית בשנים 2013-2014 הופקו בהתאם להליך הרכש המתואר דלעיל. מדגם הביקורת כלל 20 הצעות מחיר שנבחרו באופן אקראי מקובץ הרכש.

מספר הזמנה	תיאור	סכום הזמנה, בש"ח	מספר ההצעות שיש לקבל לפי הנחיות רכש	מספר ההצעות שהתקבלו בפועל	הערות הביקורת
505761	רישיון שימוש פרטי בתוכנה, תמיכה ושדרוגים	4,248	3	לא ידוע	(לביקורת לא הועברו אסמכתאות)
507283	סיוור ותיקון ליקויים על-פי התמ"ת	3,540	2		
505117	בדיקת מערכת מתזים לפי תקן ישראלי	3,009	2		
506191	מצברים למנוף כולל עבודה	3,481	2	1	(1)
505952	לוח זכוכית מחוסמת	14,042	3		
506417	תיקון טריבונוט כולל חלפים	74,338	5-3		
502682	במה לחצי גמר וגמר כדורסל נשים	2,340	2	2	(2)
502683	זרי בלונים לחצי גמר וגמר נשים	2,855	2	2	
503986	התקנה בסיסית כוללת עד 2 מטר צנרת	3,292	2	2	
505047	ערכת עבודה עבור המנוף	1,711	2	2	
508153	סופרקריל/בורג/רינג/שפכטל/אום	777	2	2	
503889	חצי גמר סל נשים הזמנת סדרנים	10,514	3	2	(3)
508291	זווית פח מגולוון כולל חורים וכיפוף מחזיק מושב לכיסאות	708	2	1	
506917	בדיקה שנתית עבור ביקורת ואישורי חשמל	6,490	3	2	
503994	סופרקריל לבן 18 ליטר	4,037	3	2	
507611	החלפת מז"ח משופץ ואישורים	4,336	3	2	
505845	מנורות מטלהייד	4,832	3	1	(4),(3)
510041	שעת עבודת טכנאי	295	1	1	תקין
507337	קופסה 8	1,763	2	2	
509120	סיגמא עוצמה 488 11 ליטר	1,330	2	2	

הערות ללוח:

(1) לדברי המנהל, נשוא ההזמנות הוא טובין ו/או שירות ייחודי ובלעדי לספקים עמם התקשרה החברה העירונית מהיותם "ספק יחיד".
לפי סעיף 3 לתקנות העיריות (מכרזים) תשמ"ח-1987 (להלן - **תקנות**), הליך התקשרות של גוף ציבורי עם ספק המוגדר כ"ספק יחיד" מותנה בעמידת הספק בתנאים שונים: סעיף 3(4) לתקנות קובע: "חובה להזמנת טובין או לביצוע עבודה הנוער עם הספק היחיד בארץ לאותם טובין או עם המומחה היחיד בארץ לביצוע

אותה העבודה, אם מומחה שהוועדה מינתה לעניין זה קבע בכתב באישור הוועדה כי אכן אותו ספק או מומחה הם היחידים בארץ.

סעיף 3(8) לתקנות קובע: "חובה לביצוע עבודה מקצועית הדורשת ידע ומומחיות מיוחדים, או יחסי אמן מיוחדים, כגון: עבודות תכנון, פיקוח, מדידה, שמאות, ייעוץ ועבודות כיוצא באלה."

בקשות הביקורת לקבל מהמנהל אסמכתאות המעידות על עמידת הספקים נשוא ההזמנות לעיל בדרישת התקנות לצורך אישורם כספק יחיד, נענו בניגוד לתקנות בקבלת מסמכים שהוכנו בידי הספקים:

א. בגין הזמנה מספר 506191 הועבר לביקורת מסמך שנשלח למנהל בפקס ב-15.12.2012, ככל הנראה לאחר בקשת הביקורת לקבל מסמכים המאשרים את הספק "כספק יחיד". לפי המסמך, הספק שהפיק את המסמך מאשר את היותו הספק היחיד והבלעדי בתחום עיסוקו. המנהל הסביר את בחירת הספק עמו התבצעה ההתקשרות בדברים אלה: "אח"ל" - הנה החברה שממנה רכשו את המנוף וכל התיקונים והטיפולים נעשים מולה."

ב. בגין הזמנות מספר 505952 ו-506417 הועברו לביקורת שני מסמכים שאינם נושאים תאריך, אשר הופקו בידי ספק אחר נוסף, לפיו על המנהל לפנות לספקים שסיפקו את המוצרים בהזמנות הנ"ל היות והוא אינו יכול לספק את הציוד והשירות הנדרש. להלן הסבר המנהל לגבי בחירת הספקים שעמם התקיימה ההתקשרות: "מ" [505952] - מדובר בחברה שסיפקה את הסלים ולכן רק לה יש את חלקי החילוף לסלים. ספורט הדרום [506417] - היא החברה שסיפקה והתקינה את הטריבונוט ואין רשות לחברה אחרת לתת לנו שירות על הטריבונוט."

הערת הביקורת לסעיפים א ו-ב:

בניגוד לתקנות, מבחינת המנהל, אישור "ספק יחיד" הוא מכתבו של ספק אחר המודיע כי אין באפשרותו לספק את הציוד והשירות ועל המנהל לפנות לשם כך לספקים עמם התקשרה החברה מלכתחילה.

סמנכ"ל החברה העירונית מסר בהתייחס להזמנה מספר 505952 כי "המתקן נרכש על ידי הקבלן של הבניין וקיבלנו את הסלים לתפעול, מ' הם היבואנים הבלעדיים של סוג הסל הנ"ל"; בהתייחס להזמנה מספר 506417 מסר: "פנינו לקבל הצעות מחברה אחרת היא לא הסכימה לטפל"; בהתייחס להזמנה מספר 506191 מסר: "הם הספקים של המנוף מקבוצת א'."

(2) בכל אחת מההזמנות שתי הצעות מחיר הנושאות תאריכים שונים זו מזו (לא התקבלו באותו מועד בחברה העירונית). כך לדוגמה, בגין הזמנות מספר 503986 ו-505047 הועברו שתי הצעות מחיר בהפרש של כחודש זו מזו, והספקים מהם הוזמן הטובין (הצעות נמוכות) היו אלה שהעבירו את ההצעות המאוחרות.

(3) ההצעות שנתקבלו עבור ההזמנות חרגו מהנחיות הרכש בנוגע לקבלת מספר הצעות מחיר.

(4) ההצעות שצורפו להזמנה לא כללו את אותם פרטי טובין.

סיכום והמלצות

1. בקרה תקציבית

תעריפון דמי השימוש באולמות החברה העירונית, מהווה בסיס לכיסוי הוצאות בית מכבי בגין כל אירוע. אף על פי כן, נמצאו מקרים בהם תמחר המנהל את השימוש באולמות בית מכבי בחסר, כך שעלויות התפעול לא כוסו.

על המנהל לערוך בקרה תקציבית שוטפת אחר תקציב בית מכבי, ובמסגרת אחריותו על כלל מנהלי היכלי הספורט של החברה העירונית עליו לוודא כי הדבר מבוצע גם ביתר המתקנים.

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים נמסר כי ההמלצה מבוצעת.

על המנהל להקפיד לתמחר אירועים באופן שיאפשר לכל הפחות כיסוי עלויות התפעול שלהם, ולא לאשר אירועים של גופים פרטיים מבלי שכוסו כל העלויות הבסיסיות.

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים הוחלט כי ההמלצה תבוצע.

לצורך שמירה על עקרונות השקיפות והשוויון, על המנהל לפרט את הליך התמחור עבור כל שוכרי החדרים/אולמות בבית מכבי. קל וחומר, כשהסכום המבוקש אינו משקף ואף נמוך מתעריפון השימוש של החברה העירונית.

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים הוחלט כי ההמלצה תבוצע.

2. פעילות בחדר הכושר

מספר חברי מועצה ועובדים בכירים נוהגים מזה מספר שנים להתאמן בחדר הכושר בבית מכבי בעלות של 60 ש"ח לחודש.

כביכול, פרסום על אודות הפעילות בחדר הכושר הופנה בעבר לכלל תושבי העיר ולא הייתה היענות. אולם, לדעת הביקורת, עדיין עלולה להיווצר בעיה של נראות השימוש בחדר הכושר כהטבה הניתנת לקבוצת משתמשים מצומצמת בלבד. אשר על כן, על החברה העירונית לפרסם מדי תקופה באתר האינטרנט העירוני ובעיתונות המקומית את המידע על אודות הפעילות בחדר הכושר בבית מכבי לכלל עובדי העירייה ותושבי העיר. זאת, בהתאם לדברי ראש העירייה בישיבת מועצה שדנה בנושא זה.

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים הוחלט כי יבוצע פרסום אחת לשנה.

3. טיפול בחובות

לחברה העירונית אין נוהל בנושא גביית חובות, לרבות, הבקרה על חובות של גורמים פנים וחוץ עירוניים, דיווח לאגף הנה"ח, למנהלי היחידות על אודות החובות ואחריות מנהל היחידה למעקב וגביית החוב.

יש לכתוב ולאשר נוהל עבודה ברור בנושא מעקב וגביית חובות.

תגובת מנכ"ל החברה העירונית:

"מעדכן כי נחתם הסכם (בדומה לעירייה) עם משרד עו"ד חיצוני לגביית חובות! במידה ויהיה צורך להציג את ההסכם, אצל סמנכ"ל הכספים..."

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים הוחלט כי ההמלצה תבוצע.

יש לפעול לגביית חובות לקוחות בית מכבי מהשנים 2013-2014.

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים נמסר כי ההמלצה בוצעה.

4. חוזה לשימוש במתקני ספורט

מאחר שחלק מהמשתמשים בבית מכבי לא נדרשו לחתום על הסכם שכירות מול החברה העירונית, עובדי אגף הנה"ח לא ידעו על השימוש שנעשה במתקני החברה ועל ההכנסה שיש לקבל והיקפה, אלא רק לאחר קבלת התשלום. יש לציין כי קיימת חשיבות רבה בתיעוד כל התקשרות עם משתמש טרם השימוש, על מנת לפקח אחר כל ההכנסות שיש לקבל ולמנוע מצב בו יימנעו מהחברה העירונית הכנסות המגיעות לה. כמו כן, נמצא כי משתמשים עמם נחתם הסכם התקשרות שילמו במועדים מאוחרים מאלו שנקבעו בהסכם שנחתם עמם.

יש לעגן בחוזה שכירות כל התקשרות בין משתמשים לבית מכבי. כמו כן, יש להעביר לאגף הנה"ח העתק מכל ההסכמים מיד עם חתימתם לצורך הפקת חשבוניות וביצוע בקרה ומעקב אחר גביית חובות.

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים נמסר כי ההמלצה מבוצעת.

5. הזמנות רכש

חלק מהזמנות הרכש שנקלטו למערכת הפיננסית בשנים 2013-2014 הופקו שלא בהתאם להליך הרכש: התבקשו פחות הצעות מחיר מהדרוש בהנחיות החברה, נערכה השוואה בין פריטי טובין שונים והתקבלו הצעות בהפרש של חודש ימים זו מזו (ההצעה הנמוכה התקבלה במועד המאוחר).

לצורך שמירה על כללי מינהל תקין, יש להקפיד על קבלת מספר הצעות מחיר בהתאם למדרג המופיע בהנחיות הרכש שקבעה החברה העירונית.

מומלץ שהמנהל יודא, עובר למימוש ההתקשרות, האם הספקים עמם הוא מבקש להתקשר בתנאים של "ספק יחיד" עומדים בתנאי שמגדיר המחוקק בנושא זה ויתעד בדיקה זו.

✓ בישיבת הצוות לתיקון ליקויים נמסר כי ההמלצות תבוצענה.

תגובת מנהל בית מכבי:

"קיבלתי את ההערות ואת ההמלצות, אפעל לתקן את ההערות וליישם את ההמלצות."

נספח א'

הגוף הנהלתי והאדמיני
מחוזות, שירותי נוספים

עירייה
ראשון-לציון

החברה העירונית מזמינה אתכם לכושר על הבוקר

**התעמלות הבוקר שתפתח לכם את היום
בבית מכבי במערב העיר
שלוש פעמים בשבוע, בימים: ב', ד', ו'
בין השעות 6:15-7:15**

נגמרו התירוצים, הסתיימו הדחיות
זאת ההזמנות שלכם להיכנס לכושר
במתקני בית מכבי, הכוללים חדר כושר
ואולם ספורט משולב
בתשלום סמלי של
60 ₪ בלבד לחודש

**כדאי להזדרז
מספר המקומות
מאבל!**

* למחויבות, במקום יש שירותי מקלות

פרטים והרשמה:
בבית מכבי, ליד התחנה המרכזית החדשה
טל. 03-9527461

www.rishonlezion.muni.il

